

1961 előtt a folyóiratokról semmiféle katalógus nem állt az érdeklődők rendelkezésére. 1961-ben elkészítettük a Központi Könyvtár és a tanszékek folyóiratcímjegyzékét, ami már nagy segítséget nyújt a kutatóknak. 1962-ben pedig elkezdtük a Központi Könyvtár folyóirat-katalógusának elkészítését. A tanszéki folyóiratkatalógus elkészítése jövő évi tervünk.

Végül megvizsgálva az 1961. évi hitelfelhasználást könyvre és folyóiraatra vonatkozólag, azt látjuk, hogy a hitel 42 százalékát költöttük folyóiratok és 58 százalékát könyvek beszerzésére. Ebből következik, hogy a folyóiratok jelentőségének megfelelően a folyóiratok beszerzésére fordított összeget emelni kell.

SZABÓ Gábor

FELDOLGOZÁS

Központi Könyvtárunk az egyetemi könyvtári hálózatok formái közül a teljes centralizálást igyekszik megvalósítani. Ennek a törekvésnek megfelelően központilag készül az egész egyetemi könyvbeszerzés állománybavétele, feldolgozás és nyilvántartása is. A könyvanyag egy részét tartós letétként helyezi el, és tartja nyilván a tanszékeken és hivatalokban. Ilyen módon biztosítható leginkább az állomány szakszerű és pontos nyilvántartása, használata, védelme és nem utolsósorban annak a célunknak a megvalósítása, hogy a tanszékek könyvtárosai /oktatók/ minél kevesebb időt töltsenek manuális könyvtári munkával. Az adott körülmények között a tanszéki könyvtári munka közvetlen segítségét és ellenőrzését megoldani nem tudjuk.

Az Állománygyarapítási és Feldolgozó Osztály a közelmúltban alakult meg. Szervezése lényegében most kezdődik meg, ezért a továbbiakban olyan kérdésekről is szó esik, amelyeket az osztályszervezéssel párhuzamosan kívánunk megoldani.

Az állománybavétel csoportos- és címleltárban történik. A csoportos leltár más könyvtárak gyakorlatától eltérően tanszékenként tartja nyilván a beszerzést. A címleltár a szokásos adatokon kívül tartalmaz szak- és nyelv szerinti statisztikai rovatokat és egy rovatot, amelyben a könyv átvételét aláírással igazolja a tanszék megbízottja. Bár ezzel jogilag biztosított, hogy a tanszék felelős az átvett könyvért, a gyakorlat azt mutatja, hogy a leltározótól nagyon sok időt vesz el a leltári számok visszakeresése és az aláírás, ezért foglalkozunk a kísérlapok aláírásának bevezetésével.

A csoport jelenlegi létszáma /3 fő végzi a szerzeményezést és leltározást, az évi gyarapodás 11 ezer kötet/ és munkaszervezése mel-

lett nem tudja ellátni a behasonlítás /ezt a feldolgozó csoport végzi/, és a könyvek szerelése is megoldatlan probléma.

A feldolgozó csoport 6 fővel működik /1 fő címleíró, 1 fő számozó, 1 fő revizor, aki a behasonlítás is végzi, 1 sokszorosító, 1 fő betűrendes- és 1 fő szakkatalógusszerkesztő/. A szalagszerű feldolgozás szabályainak betartását akadályozza, hogy a csoport bármelyik munkatársának kiesése szinte megállítja a munkafolyamatot. A másik probléma a katalógushálózat teljesen elhanyagolt, használhatatlan állapota. A rendezési munkák most folynak, a katalógusszerkesztőkre más munkát bízni nem lehet, mert a feldolgozó munka célja, az állományfeltárás, a kutatómunka segítése sikkadna el.

Ebben az évben kb. 6000 kötet könyv került feldolgozásra, ennek kb. 50 százaléka utólagos beszerzés. A könyvek átfutási ideje átlagosan 2 hét. Ezt az időt az átszervezés eredményeként 10 napra tervezzük csökkenteni, ugyanakkor a katalóguscédulákat a könyvvel együtt adnánk át a tanszékeknek. Az állomány jobb feltárása érdekében feltétlenül meg kellene valósítani a gyűjteményes munkák analitikus feldolgozását. Műszaki egyetemről lévén szó, gyűjteményes munkák nagy számban fordulnak elő állományunkban, feltárásuk sok munkát, időt venne igénybe. Ezért foglalkozunk azzal a gondolattal, hogy a címleírás adataiból a műszaki könyveknél lényegteleneket /pl. fordító/ elhagyjuk. Ezek helyett idegennyelvű könyveknél minden esetben közölnénk a cím fordítását.

A könyvtárnak két betűrendes katalógusa - olvasói és szolgálati - van. Ezen kívül a teljes állományról olvasói szakkatalógust szerkesztünk. A katalógusok állapotára fentebb utaltunk, itt csupán a szakkatalógus építésével kapcsolatban felmerülő néhány kérdést szeretnénk megemlíteni.

Alig egy éve, hogy könyvtárunkban a szakozást hozzáértő ember végzi. A szakkatalógus szerkesztője néhány hónapja foglalkozik ezzel a munkával, az osztályozás technikájában sem egészen jártas, gyakorlata nincs. Jó, használható szakkatalógus építése így elég nehéz kérdés. Most folyik a Sopronból már korábban átkerült, az egykori Soproni Bányamérnöki Kar tulajdonát alkotó könyvanyag és a miskolci szakkatalógusok anyagának összeolvasztása, a szakszámok felülvizsgálásával, javításával. Eldöntetlen probléma, hogy készüljön-e a szakkatalógushoz index visszamenőleg, vagy továbbra is a nyomtatott táblázat indexét használjuk. Gondolkozni kell azon is, hogy az osztólapokon belül feltétlenül ragaszkodjunk-e a decimális jelzetek legapróbb részleteinek figyelembevételével történő rendezéshez, mivel ez az olvasónak alig mond valamit, a könyvtárostól viszont sokkal több figyelmet, megfeszített munkát igényel.

Sok problémát megoldana a külföldi könyvek régen tervezett országos központi feldolgozásának megvalósítása. A könyvtáros érdemi munkával többet foglalkozhatna, ha a központilag elkészített címleírások, házilag javítható és sokszorosítható lemezen időben eljutnának a könyvtárakba.

MAGYAR Andrásné

